

eul\_wid: tyc-bu

Ζώσιμος ὁ Πανοπολίτης · Zosimus of Panopolis

## On the Divine Water

Περὶ τοῦ θείου ὕδατος

**Period:** Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)  
**Dialect:** Κοινή τεχνική [Technical Koine](#)  
**Domain:** Ἐπιστήμη [Science](#)  
**Format:** Πραγματεία [Treatise](#)

2.141. (1t) ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΥΔΑΤΟΣ Λαβὼν ὡς ὅσα βούλει, ἔκζεσον, καὶ κλάσας αὐτὰ, ἔξελε ἅπαν αὐτῶν τὸ λευκόν· τὰ δὲ ὄστρακα αὐτῶν μὴ χρήσῃ. Λαβὼν δὲ ἀγγεῖον ὑελοῦν ἀρσενόθηλυ τὸν καλούμενον ἄμβικα, βάλλε ἐν αὐτῷ τοὺς κρόκους τῶν ὠν σταθμῶ χρώμενος τοιῶδε, τῇ F τῶν κρόκων· ἐπίβαλλε ἐκ τοῦ ὀστράκου τῶν ὠν κεκαυμένου ὑπάρχοντος κεράτια δύο, μὴ πλεῖον ἢ ἑλαττον, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· εἴτα λειώσας, καὶ λαβὼν ἕτερα ὡς, καὶ κλάσας τὰ ὡς, βάλλε ἐν τῷ βικίῳ ἅμα καὶ <μετὰ> τῶν κρόκων τῶν λελειωμένων, ἵνα τὰ ἀκέραια ὡς χωννύωνται εἰς τὰ κρόκα· καὶ περιπηλώσας τὸν ἄμβικα καὶ τὸ μαστάριον σὺν τῷ ῥογίῳ ἀσφαλείᾳ πολλῇ, οἰκονομήσας στέατι, ἢ γύψῳ, ἢ προπόλει, ἢ ἐλαιοκονίᾳ, ἢ ὡς βούλει, δὸς ὀπτᾶσθαι ἐν ἱππεΐᾳ κόπρῳ ἢ ὄνειρά, ἢ πρισματοκαύστου, ἢ κουκουμοκανδήλης, ἢ οἷα δήποτε συμμέτρῳ θερμασίᾳ, εἴ τι βαστάζει ἢ χεῖρ ἀνθρώπου. Ἔστω δὲ καὶ ὁ τόπος ὅπου δ' ἂν τὰ ἐργαλεῖα κεῖνται ἀπήνεμος, ἔχων τὰ φῶτα ἀνατολικά ἢ νότια, <καὶ> μὴ δυτικά, ἢ ἀρκτικά, ἢ βόρεια, ἢ θρασκικά, διὰ τὴν διάψυξιν. Καὶ δὸς ὀπτᾶσθαι ἡμέρας ἰδ' ἢ κα', ἕως δ' ἂν τῶν αἰθαλῶν παύσῃται ἢ ἀναγωγὴ· περιφίμου δὲ τὰς ἀρμογάς τοῦ ἐργαλείου ἀσφαλῶς, ὅπως ἢ ὁσμὴ φυλαχθῇ· ἐπὶ γὰρ ἐκβῇ, ἀπώλετο ἡ τέχνη· δυσώδης γάρ ἐστιν ἡ ὁσμὴ πάνυ, καὶ αὐτὴ ἡ ὁσμὴ ὑπάρχει ἡ τέχνη. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀνερχόμενον ὕδωρ ἐστίν· δεύτερον τάξει δακρύου, δύσοσμον, ἄσβεστος μόνη· εἴτα, παυσαμένης τῆς ἀναγωγῆς τοῦ ὕδατος, αἶρεις τὸ ῥογίον ἐν ᾧ ἦλθε τὸ ὕδωρ· καὶ περιφιμοῖς ἀσφαλῶς φυλάττων αὐτό. Τὸν δὲ ἄμβικα ἀνακαλύψας φράσσεις τὰς ῥίνας διὰ τὴν ὁσμὴν, καὶ εὐρήσεις τὰς ἐν τῷ θηλυκῷ πατελλίῳ οὔσας σκωρίας νεκράς.

2.142 Μὴ ἀπέιπης δὲ τὸν νεκρὸν εἰς ἀνάστασιν ἐλθεῖν, ἀλλὰ προσδόκα τοῦ ἀπεγνωσμένου τὴν ἀνάστασιν. Εἴτα πρόσμιξον τῇ σποδῷ κρόκα ἕτερα ὠν, ὡς ἐπὶ τῆς σαπωναρικῆς τέχνης, καὶ συλλείου τὰ ὑγρά μετὰ τῶν ξηρῶν, καὶ βάλλε ἐν ἄμβικι, καὶ ποιήσον ὡς προτέτακται, ἀλλάσων τὸ δοχεῖον τοῦ ὕδατος, τουτέστιν τὸ ῥογίον. Τοῦτο ποιεῖ ἐπὶ τρις, καὶ ὄψει τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ λευκὸν ὡς προγέγραπται, ὃ οἱ ἀρχαῖοι ὄμβριον ὕδωρ ἐκάλεσαν, τὸ δὲ δεύτερον ὕδωρ ξανθόχλωρον, ὃ καὶ ραφάνινον ἔλαιον εἰρήκασι, τὸ δὲ τρίτον ὕδωρ μελάγχλωρον. Ὅμοίως καὶ αἱ σκωρίαι αἱ ἐν τῷ πατελλίῳ οὔσαι· εἰς μὲν τὴν πρώτην ἀποκάλυψιν εὐρήσεις τὴν σκωρίαν μελαντέραν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν, λευκὴν, εἰς δὲ τὴν τρίτην, ξανθὴν. Μετὰ οὖν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ἀνάσπασίν τε καὶ ἀποκάλυψιν, συνενοῖς τῶν τριῶν ἀνασπάσεων τὰ ὕδατα, τουτέστι τὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα θεῖα ὕδατα ἐν τῇ σκωρίᾳ τῇ ὑπολιμπανομένη ἐν τῇ θηλείᾳ. Καὶ μετὰ ταῦτα, λαβὼν βίκον ὑελοῦν, χάλασον τὰ ὄντα ἐν τῷ

ἄμβικι ἐν αὐτῷ, καὶ πωμάσας τὸν βίκον ὄστρακον γεγανωμένον ἰσόμετρον τὸ χεῖλος τῷ βίκῳ, περιφίμου ἐν ἀσφαλείᾳ οἷα βούλει, μάλιστα δὲ πυριμάχῳ πηλῷ τὸ ἄγγος περιχρίων· καὶ ἔασον τοῦτο ἐν βολβίτοις καμίνου ἡμέρας μα', ἵνα, σήψεως γενομένης, ἐξομοιωθῇ τῷ βάπτοντι τὸ βαπτόμενον, καὶ κρατήσῃ ἡ φύσις τὴν φύσιν· οὕτως γὰρ τὰ θειώδη ὑπὸ τῶν θειωδῶν κρατοῦνται, καὶ τὰ ὑγρὰ ὑπὸ τῶν καταλλήλων ὑγρῶν. Καὶ μηκέτι φρόντιζε σταθμοῦ, μήτε νεαρὰ ὥα ἢ τοὺς κρόκους αὐτῶν, πλὴν τὰ ὑγρὰ μετὰ τῶν ξηρῶν, ὡς προέγραπται, συλλειώσας, ἔγκρυβε ἐν τῷ βίκῳ. Καὶ μετὰ τὴν μα' ἡμέραν ἀποκάλυψον τὸν βίκον, καὶ εὐρήσεις ἐν αὐτῷ σύνθεμα ὀλοπράσινον, τουτέστιν εἰς ἰὸν μετατραπέν. Ὁ γὰρ ἰὸν ποιῶν οἶδεν τί ποιεῖ, καὶ ὁ μὴ ποιῶν <ἰὸν> οὐδὲν ποιεῖ. μετὰ δὲ τὴν μα' ἡμέραν ἄρον τὸν βίκον ἐκ τῆς θέρμης, καὶ ἔασον αὐτὸν ἡμέρας πέντε χωρὶς θέρμης ὁποίας οὖν καὶ μετὰ τὰς πέντε ἡμέρας ἀνάσπα διὰ τῶν ἀμβίκων ἐπὶ πρισματοκαύστων ἀνθράκων τὸ θειότατον ὕδωρ, ὃ καὶ δεξάμενος οὐ χειρὶ, ἀλλὰ τινι ὑελίνῳ σκεύει, εἴτα λαβὼν ὕδωρ, βάλλε εἰς τὸν βίκον, ὡς προέγραπται, καὶ ὅπτα ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς· καὶ ἐξελὼν λείωσον, καὶ τίθει ἐν ἡλίῳ διὰ μύακος.

2.143 Ἐπὰν δὲ πῆξῃ ὥσπερ σαπώνιον, πυρώσας ἀργύρου ₪ α', βάλε ἐκ τοῦ πηχθέντος ὕδατος, τουτέστιν τοῦ ξηρίου κεράτια δύο· καὶ ἔσται σοι χρυσός. Ἡ δὲ ποσότης πασῶν τῶν ἡμερῶν τῆς τέχνης εἰσὶν ἡμέραι ρι', καθὼς Ζώσιμος καὶ Χριστιανὸς καὶ Στέφανος ἔφασαν. Ἐγὼ δὲ ἐκ πάντων, ὡς ἡ μέλισσα, καλῶς ἀναλεξάμενος, καὶ ἐκ πολλῶν ἀνθέων στέφανον πλέξας, ἀνεθέμην τῷ δεσπότῃ μου· ἐξῆς σοι καὶ τὰ ἐργαλεῖα ὑποθήσομαι οἷά περ εἰσιν. Ἐρρωσθε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.